

Folkbildningsrådet

Dnr 125, 2009, 07
2009-09-01

*Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm*

Remiss Ds 2009:20 Rätt till gymnasial vuxenutbildning och gymnasial särsvux

Folkbildningsrådet har erhållit rubricerad skrivelse på remiss. De förslag som framförs i promemorian avser den enskildes rätt att delta i kommunalt finansierad vuxenutbildning. Studieförbund och folkhögskolor berörs därför av förslagen främst när de är utförare av sådan utbildning för kommunens räkning.

Rätt till grundläggande och särskild behörighet

Folkbildningsrådet instämmer i förslaget att införa en rättighet för den enskilde att få del av gymnasial utbildning som krävs för tillträde till högskolestudier. Det gäller såväl grundläggande behörighet som den särskilda behörighet som erfordras för en viss studieinriktning. Folkbildningsrådet tar inte ställning till hur rättigheten ska vara utformad i detalj, men vill framhålla att en lösning ska väljas som ger stora möjligheter till individuell anpassning av innehåll och studieform.

Den gymnasiala utbildningen är en viktig del av det livslånga lärandet. Ur demokratisk synpunkt är det angeläget att det finns tillgång till sådan utbildning oberoende av geografisk ort eller livssituation. En rättighetslagstiftning får inte innebära att kommunen begränsar sig enbart till rättighetsgrundad utbildning. Den gymnasiala utbildningen ska erbjuda ett varierat studieutbud, för att möta de studerandes intressen och behov, utöver vad som erfordras för tillträde till högre utbildning.

För att erbjuda goda valmöjligheter för den enskilde är det viktigt att den variation av utbildningsanordnare och studiealternativ som växte fram under Kunskapslyftet upprätthålls. Folkbildningsrådet vill här peka på de möjligheter som studieförbund och folkhögskolor kan erbjuda i form av en annan pedagogisk miljö. Folkbildningen är ett väl avpassat alternativ för de elever som lämnar gymnasieskolan utan fullständiga betyg. Utbildningen kan genomföras i form av kommunala uppdrag och som kurser i egen regi. Folkhögskolan kan utöver läroplansbunden gymnasieutbildning också erbjuda behörighetsgivande folkhögskolekurser på uppdrag av en kommun

25-årsregeln

Folkbildningsrådet avvisar förslaget att begränsa den föreslagna rätten till behörighetsgivande studier till deltagare som fyllt 25 år. Ungdomar i åldern 20-25 år utan gymnasieutbildning är en mycket utsatt grupp, oavsett konjunkturläge. Det bör vara en högt prioriterad uppgift för den gymnasiala vuxenutbildningen att tillgodose utbildningsbehovet hos denna åldersgrupp. Om en rättighet till gymnasial vuxenutbildning infaller först efter 25 års ålder, riskerar yngre personer att ställas utan möjlighet till utbildning.

Rätt till gymnasial särvox

Folkbildningsrådet instämmer i arbetsgruppens förslag att stärka den enskildes rätt att delta i gymnasial särvox. Det är viktigt att också den grupp som deltar i särvox ges goda möjligheter till återkommande studier med varierande inriktning.

Inom folkbildningen finns omfattande erfarenhet av att anpassa studierna för deltagare med funktionsnedsättning. Ett samarbete mellan ansvarig kommun och folkhögskolor eller studieförbund, kan därför innebära utbildningsmöjligheter av större mångfald för denna målgrupp.

För Folkbildningsrådet

Torsten Friberg
ordförande

Britten Månsson-Wallin
generalsekreterare